IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 61)**

z dnia 23 czerwca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 61)

23 czerwca 2021 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Pasławskiej (KP)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 1273) w zakresie:

1) części budżetowej 41 – Środowisko:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
d) środki europejskie,
e) programy wieloletnie w układzie zadaniowym,
f) państwowe osoby prawne – parki narodowe;

2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz.: 32 i 59;

3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 020 – Leśnictwo,
b) 925 Ogrody botaniczne, zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody;

4) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów.

W posiedzeniu udział wzięli: **Edward Siarka** sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Katarzyna Pawlikowska** dyrektor generalny Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, **Elżbieta Milewska** zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów, **Agnieszka Szymczak-Guzik** główna księgowa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Bogusława Kram**, **Anna Rajewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Witam serdecznie prezydium, panie i panów posłów. Witam bardzo sekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, pana Edwarda Siarkę wraz ze współpracownikami.

Na podstawie listy obecności stwierdzam forum. Przechodzimy do realizacji porządku dziennego, który zakłada rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresach części budżetowej 41 oraz części budżetowej 83 i 85. Bardzo proszę o zabranie głosu i przedstawienie skrótowe – myślę, że mogą być pytania, bo wszyscy mam materiały – pana ministra Edwarda Siarkę. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Edward Siarka:

Dzień dobry, pani przewodnicząca, dzień dobry państwu. Dziękuję bardzo. Na dzisiejszym posiedzeniu mamy przedstawić sprawozdanie z wykonania budżetu 2020 r. z części 41 obejmującej środowisko i finansowanie zadań realizowanych przez 30 państwowych jednostek budżetowych, 23 państwowe osoby prawne (chodzi o parki narodowe) oraz finansowanie do 20 marca 2020 r. zadań Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Jak państwo pamiętają, w 2020 r. były zmiany organizacyjne w ramach Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Stąd te dane do 20 marca dotyczą zadań Ministerstwa Klimatu, następnie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i dwóch instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020.

Jeżeli idzie o dochody w 2020 r. to zostały one zrealizowane w kwocie 2 499 000 tys. zł, w wysokości 139%. Głównym źródłem dochodów w części budżetowej 41 są wpływy ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, które przekroczyły kwotę 2 316 000 tys. zł. Kolejną pozycją jest opłata za użytkowania górnicze 130 000 tys. zł, wpływy za udostępnianie informacji geologicznej 27 000 tys. zł i inne mniejsze pozycje, które składają się na tą kwotę 2 499 000 tys. zł, jak powiedziałem, zrealizowane w 139% w roku 2020. Przypomnę, że plan budżetu na ten rok 2020 wynosi 1 798 000 tys. zł.

Jeśli chodzi o wydatki, to łączne wydatki w tej części budżetowej wyniosły 960 000 tys. zł. Wykonanie jest na poziomie 96%. Wydatki zostały zrealizowane w ramach budżetu państwa tj. 413 000 tys. zł, tj. w 93% i budżetu środków europejskich 547 000 tys. zł – tutaj wykonanie w wysokości 99%.

Jeżeli chodzi o środki europejskie, to chcę przybliżyć kilka pozycji. Mianowicie w ramach środków europejskich zostały zrealizowane zadania w wysokości 509 000 tys. zł na płatności dla beneficjentów realizujących projekty w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, dla którego w okresie do 20 marca 2020 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska było Instytucją Pośredniczącą.

Następną kwotą jest 38 000 tys. zł na finansowanie projektów, których beneficjentami są podległe państwowe jednostki budżetowe. Składają się na to te dwie pozycje, które stanowią główny wydatek środków europejskich – 547 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o budżet państwa w tej części budżetowej, wydatki wyniosły 413 000 tys. zł i zostały przeznaczone na następujące zadania: 120 000 tys. zł na realizację zadań wynikających z udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska ora z ocenie jego działania na środowisko. To są wydatki Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska. Z kolei 93 000 tys. zł z budżetu państwa zostały wydane na prowadzenie działań ochronnych, udostępniania obszarów parku oraz prowadzenie edukacji przyrodniczej. Generalnie są to środki przekazywane dla 23 parków narodowych. Na działanie naszych szkół leśnych z internatami zostało zapewnione 60 000 tys. zł. Jest to łączny koszt prowadzenia tych szkół w 2020 r. Zapewnienie funkcjonowania urzędu obsługującego ministra to 49 000 tys. zł, w tym 27 000 tys. zł na wynagrodzenia. Wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne oraz objęte ochroną gatunkową, o co pytała pani przewodnicząca, to 34 000 tys. zł łącznie. Mówimy tutaj o szkodach, które są wypłacone z budżetu regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, przez parki narodowe i Lasy Państwowe. Zapewnienie współfinansowania projektów, których beneficjentami są podległe państwa i jednostki budżetowe oraz parki narodowe to kwota 16 000 tys. zł. To są środki, natomiast 13 000 tys. zł to sfinansowanie

składek do różnego rodzaju instytucji międzynarodowych. Taki jest koszt przynależności Polski do tych organizacji. Koszty związane z wdrażaniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko to 4200 tys. zł, w tym 4000 tys. zł to jest pomoc techniczna. Na realizację zadań wynikających z ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym wydatkowano 1000 tys. zł. Są to środki Biura Nasiennictwa Leśnego. Wydatkowano również 1000 tys. zł na realizację zadań wynikających z art. 54 ustawy o lasach. Na realizację programów pozamilitarnych, przygotowań obronnych – 254 tys. zł Są to szkolenia obronne i tego rodzaju działania związane z systemem bezpieczeństwa. Ponadto w okresie od 1 stycznia do 20 marca 2020 r., w ramach poniesionych z budżetu państwa wydatków, sfinansowane zostały koszty funkcjonowania Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, na rzecz monitorowania środowiska i działalności laboratoryjnej w wysokości 21 000 tys. zł.

Jeżeli idzie o dotacje celowe, to tutaj też chcę podać kwotę, która szczególnie państwa interesuje, to jest dotacja dla parków narodowych. W 2020 r. z tej części budżetowej została przyznana kwota dotacji w wysokości 93 000 tys. zł. To są zadania na prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach parków narodowych, udostępnianie obszarów parku czy na prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą, no i oczywiście wypłatę szkód, o których już wcześniej powiedziałem. W ramach dotacji celowej w tej części budżetowej również Dyrekcja Lasów Państwowych otrzymuje kwotę 1700 tys. zł na realizację zadań związanych z wypłatą odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną tj. łosie w kwocie 700 tys. zł.

To tyle, pani przewodnicząca. Jeżeli będą szczegółowe pytania, państwo dyrektorzy pomogą odpowiedzieć na te pytania.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Na pewno będą. Poproszę panią przewodniczącą Annę Paluch, która jest koreferentem o zabranie głosu.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, w części budżetowej 41 plan dochodu został zrealizowany w 139%, a wydatki w 93,4%. Natomiast środki dotyczące rezerwy celowej zostały wykonane w 100% w poz. 32 i 59, czyli te, które zawsze są przedmiotem naszego zainteresowania.

Jeśli chodzi o dochody zrealizowane w kwocie niespełna 2 500 000 tys. zł, dokładnie była to kwota 2 498 680 tys. zł (139% założonych kwot). I jak to już zostało powiedziane, gros tej kwoty uzyskano w dziale 900 Gospodarka komunalna, czyli ze sprzedaży uprawnień do emisji. Było to dokładnie 2 315 000 tys. zł, prawie 2 316 000 tys. zł. Oczywiście w stosunku do 2019 r. ta kwota jest mniejsza o połowę, bo została przesunięta do działu – Klimat. Trudno zatem porównywać te kwoty z roku na rok, bo nastąpiło pewne przeszeregowanie. O tym była już mowa, więc skupię się na wydatkach.

Wydatki zaplanowane w ustawie budżetowej początkowo wynosiły 361 880 tys. zł, ale jak to zawsze bywa, co roku zostały zasilane kwotami z rezerwy tzn. z włączania środków, które są w rezerwie celowej i rezerwie ogólnej. Ostatecznie kwota w planie wydatków wynosiła 442 120 tys. zł. Zostały one wykonane w 93,4%, czyli dokładnie w kwocie 412 991 tys. zł, a 70% z tej kwoty to były wydatki bieżące jednostek budżetowych. Dotacje i subwencje stanowiły niespełna 23%, a wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej – 5,5%. Wydatki majątkowe były bardzo niskie –1,5%.

Bardziej szczegółowo powiem o dziale Leśnictwo, czyli kwocie 3692 tys. zł. Była to dotacja celowa dla Lasów Państwowych na funkcjonowanie Biura Nasiennictwa Leśnego, na monitoring lasu i na tę dotację celową, o której mówiłam. W dziale 750 Administracja publiczna wydatkowano 61 810 tys. zł. Dotacja została zrealizowana w 78%. Są to przede wszystkim wydatki bieżące, czyli wynagrodzenia z pochodnymi, składki wynikające z członkostwa Polski w organizacjach międzynarodowych, zakup materiałów, wyposażenia i podobne rzeczy.

W dziale 801 Oświata i wychowanie – niespełna 41 780 tys. zł na działalność techników leśnych i leśnej szkoły branżowej. Tak samo, jak w poprzednim dziale, to były wyna-

grodzenia osobowe wraz z pochodnymi i inne wydatki bieżące. Jeśli chodzi o dział 854, czyli Edukacyjna opieka wychowawcza (11 internatów działających w szkołach leśnych), to była kwota niespełna 18 500 tys. zł.

W dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska wydatki zostały zrealizowane w kwocie 189 194 tys. zł, czyli na poziomie 95,5%. Są to środki na funkcjonowanie organów administracji, czyli: Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (niespełna 11% tej kwoty), Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (11,5%) i 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska (prawie 78% wydatków).

W dziale 925 Ogrody botaniczne, zoologiczne i naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, jak państwo wiecie, jest zawarta celowa dotacja dla 23 parków narodowych. To była kwota 97 500 tys. zł i to są łączne wydatki w tym dziale.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Mam prośbę, żebyśmy wysłuchali tego wystąpienia. Ta sala ma bardzo dobrą akustykę. W związku z tym zagłuszamy się wzajemnie. Dziękuję.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dotacja dla parków narodowych to 93 352 tys. zł. Są to wydatki związane z wydatkami bieżącymi, z wynagrodzeniami. Te działania są ujęte w ustawie o ochronie przyrody, która normuje wszystkie działania parków narodowych, w tym udostępnianie parku do zwiedzania, do badań naukowych, zabezpieczenie tego majątku, który jest im powierzony. Przypominam jednak, że te 93 352 tys. zł, czyli dotacja, to tylko część dochodów parków narodowych. Łączne przychody parków narodowych to było 301 417 tys. zł. Parki mają dodatni wynik finansowy, bo niecałą tę kwotę wydały. Wydały tylko 300 781 tys. zł, więc osiągnęły w ubiegłym roku zysk netto prawie 470 tys. zł.

W budżecie środków europejskich, w części budżetowej 41, wydatki wyniosły 547 000 tys. zł. To było niespełna 99% realizacji planu. Co do kwestii dotyczących zatrudnienia i wynagrodzeń, łączne koszty wynagrodzeń to 166 500 tys. zł, czyli 96% planu po zmianach. W przeliczeniu na pełne etaty to 3286 osób. Zatrudnienie było niższe o 215 etatów niż w 2019 r.

Może bym od razu powiedziałabym o rezerwach celowych. Przypominam, że w rezerwie w poz. 32, to jest zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych, w rezerwatach przyrody i w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego, od przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego i też zwrot gminom utraconych dochodów z podatków od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych. Ta rezerwa została wykonana w 100%. Była to kwota 17 285 tys. zł.

Natomiast rezerwa w poz. 59 to jest dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości 15 079 tys. zł została rozdysponowana w 100%.

Szanowna Komisjo, myślę, że w wystarczającej szczegółowości podałam dane. Całokształt tego materiału upoważnia mnie do złożenia wniosku o pozytywną opinię Komisji w przedmiocie gospodarki finansowej w 2020 r. w części budżetowej 41 – Środowisko. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Przeszliśmy płynnie do kolejnych punktów. Proszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej. Czy ministerstwo jest reprezentowane na posiedzeniu Komisji? Bardzo proszę. Bardzo proszę się przedstawić. Bliżej mikrofonu proszę.

Zastępca Dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska, Ministerstwo Finansów. Jeżeli pani przewodnicząca pozwoli to zreferuję część 85 i zadania administracji łącznie, bowiem część 83 pani poseł przedstawiła.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu w MF Elżbieta Milewska:

W dziale Leśnictwo dochody 2020 r. nie były planowane, natomiast wykonano dochody w wysokości 15 tys. zł. Wydatki w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na 2020 r. zostały zaplanowane w kwocie…

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Przerwa. Jeżeli ktoś z państwa ma jakąś sprawę, to prosimy na zewnątrz. W prezydium nie słyszymy ani słowa z tego, co mówi pani z Ministerstwa Finansów. Bardzo dziękuję. Proszę kontynuować.

Zastępca dyrektora departamentu w MF Elżbieta Milewska:

W ustawie o zmianie ustawy budżetowej na 2020 r. wydatki na zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa wynikające z ustawy o lasach, zostały zaplanowane w wysokości 3784 tys. zł. Natomiast wykonane zostały w wysokości 3767 tys. zł, co stanowi 98,9% planu po zmianach. Wydatki te zostały przeznaczone na realizację zadań z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiaty związane z odnawianiem lub przebudową zniszczonych drzewostanów w lasach w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy szkody powstałej w wyniku oddziaływania gazów i pyłów oraz pożarów. Szczegółowe dane pokazaliśmy w załączniku do materiałów przekazanych.

Ja chciałabym tylko zwrócić uwagę, że największe wydatki zostały poniesione przez województwo kujawsko-pomorskie. To jest kwota 3300 tys. zł. Jeżeli chodzi o dział 925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody – dochody nie były planowane. Wydatki zostały zaplanowane w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na 2020 r. w wysokości 19 796 tys. zł, natomiast wykonane w kwocie 19 869 tys. zł i zostały przeznaczone głównie na realizację zadań przez zarządy i zespoły parków krajobrazowych – kwota 19 602 tys. zł, a wydatki związane z ochroną i konserwacją pomników przyrody – 63 tys. zł w województwach dolnośląskim i małopolskim. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję za wystąpienie. W tej chwili otwieram dyskusję. Bardzo proszę o zgłaszanie się. Pozwolę sobie pierwszej udzielić głosu.

Mam pytanie do pana ministra, jeśli chodzi o rozdział 02095 – pozostała działalność. Zrealizowane w rozdziale dochody były wyższe o 50% w stosunku do planowanych dochodów. To są dochody z tytułu sprzedaży gruntów i lasów zbędnych dla gospodarki leśnej oraz sprzedaży gruntów na podstawie art. 42 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w RP. Nie byłoby tutaj nic dziwnego, jeżeliby ten wzrost nie był konsekwentnie realizowany w stosunku do poprzednich lat. Ja sprawdziłam, w ubiegłym roku ten wzrost był prawie o 700% do planowanych dochodów.

W związku z tym mam do pana ministra pytanie – jak wygląda dynamika sprzedaży lasów, gruntów zbędnych dla gospodarki leśnej? O jakim areale mówimy? Czy pan minister może nam tutaj nakreślić, o jakich nieruchomościach mówimy? O jakich upustach? O jakich procentowych obniżkach mówimy? Z czego wynika ten brak możliwości zaplanowania, aby te kwoty były zbieżne? To jest po prostu w mojej ocenie bardzo niepokojące, jeżeli popatrzy się na sprawozdania również z lat poprzednich. Dynamika wyprzedawania gruntów i lasów zbędnych dla gospodarki leśnej jest kontynuowana i ona jest wyższa niż planowana.

Drugie pytanie dotyczy szkód łowieckich. Mam prośbę do pana ministra. Do tej pory otrzymywaliśmy informację, jak to wygląda w stosunku do konkretnych województw, w podziale na konkretne województwa. Dobrze byłoby, gdybyśmy mieli taki obraz, bo to dałoby nam informacje, w jaki sposób wygląda z jednej strony zwiększenie liczebności tych gatunków i jak one oddziałują chociażby na rolnictwo. No, i jaka jest skala odszkodowań w stosunku do konkretnych gatunków? Jeżeli byłaby taka możliwość i nie sprawiałoby to państwu problemów, to taka informacja dałaby Komisji pewien obraz tego, jak zmienia się nasza przyroda, środowisko przyrodnicze.

Mam również pytanie trzecie. Być może nie zrozumiałam tego w poprzednich wypowiedziach – jak wygląda kwestia finansowania RDOŚ i WIOŚ? Bowiem na str. 24, bodajże

24 jednak czytam, że te wydatki nie są realizowane w 100%, a zdajemy sobie dzisiaj wszyscy sprawę, że nie tylko w związku z presją społeczną, ale też świadomością społeczną rola RDOŚ i rola wojewódzkich inspekcji ochrony środowiska jest coraz większa i ma coraz istotniejsze znaczenie z punktu widzenia obywatela.

W związku z tym chciałabym zapytać, czy państwo, jeśli chodzi o ubiegły rok, widzicie tutaj pewien rozwój czy wręcz przeciwnie – braki kadrowe, ponieważ wydatki nie są zrealizowane w 100%. Bardzo proszę o odpowiedzi na te pytania.

Przepraszam, pan Przemysław Koperski chce zabrać głos. Czy ktoś z pań i panów posłów będzie chciał zabrać głos? Dobrze, pani przewodnicząca Zielińska i pani Daria Gosek-Popiołek. Bardzo proszę.

Poseł Przemysław Koperski (Lewica):

Panie przewodniczące, panie ministrze, szanowni państwo, trudno głosować za tym sprawozdaniem wykonania budżetu po analizie wystąpienia Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo prosiłbym o wyjaśnienia, ponieważ Najwyższa Izba Kontroli w swoim raporcie stwierdziła, że nie było systemu finansowo-księgowego od 21 marca do 31 maja 2020 r. Ewidencja finansowo-księgowa była prowadzona w księgach rachunkowych Ministerstwa Klimatu. Od 1 czerwca do 5 października dysponent części 41 – Środowisko nie prowadził ewidencji księgowej w sposób określony przepisami ustawy o rachunkowości. Zostawienie dowodów księgowych w wyżej wymienionym okresie prowadzone było z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego Excel, co nie zapewniało trwałości zapisów księgowych, a w konsekwencji wiarygodności danych w nim zawartych.

To jest opinia Najwyższej Izby Kontroli. Ponadto zostały sporządzone również uwagi. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że minister finansów nie zapewnił prawidłowego funkcjonowania internetowego systemu obsługi budżetu państwa „Trezor" w zakresie możliwości ujęcia w nim prawidłowości wielkości kwot ustalonych w nowelizowanej ustawie za 2020 r. To dotyczy i części – Klimat, i części – Środowisko. Były też sformułowane wnioski do ministra klimatu i środowiska, wystąpienia pokontrolne, w których NIK wnosiła o rzetelne sporządzanie dokumentacji przetargowej.

W raporcie NIK czytamy, że były prowadzone kontrole w zakresie prowadzenia postępowań przetargowych w trzech obszarach. I w jednym z tych przypadków nie zastosowano ustawy – Prawo zamówień publicznych. Stąd, m.in. wniosek o rzetelne sporządzanie dokumentacji przetargowej oraz realizację zamówień publicznych, zgodnie z postanowieniami zawartych umów, finansowanie wydatków budżetu państwa, zgodnie z ich zakresem podmiotowym oraz sporządzenie korekty przez dysponenta części 41 – Środowisko.

Uchwałą nr 30 z 26 maja 2021 r. spośród 6 zgłoszonych zastrzeżeń, 5 zostało uwzględnionych w części, a 1 zostało oddalone. Chciałem prosić przedstawiciela pana ministra, przedstawiciela ministerstwa, o odniesienie się do tych zastrzeżeń, które zostały sformułowane w raporcie Najwyższej Izby Kontroli.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Poproszę teraz panią przewodniczącą Urszulę Zielińską.

Poseł Urszula Zielińska (KO):

Dziękuję bardzo. Mam pytanie odnoszące się do finansowania i stanu wydatków budżetu parków narodowych, ponieważ w sumie one były poniżej zakładanego budżetu na poziomie 87% ogółem. Niektóre z parków narodowych – zwłaszcza Biebrzański Park Narodowy – były znacząco poniżej, bo chyb 67% swojego zakładanego całościowego planu i planu wydatków. Natomiast z drugiej strony przeczytałam uzasadnienie i rozumiem, że część z tego wynika z pandemii, w związku z tym było to powodem opóźnień w realizacji różnych zadań.

Mam dwa pytania. Wiemy, że parki narodowe mają bardzo ograniczone fundusze. Czy te środki zostają, w związku z opóźnieniami, przesunięte na ten rok? Proszę mi przypomnieć, bo po prostu nie mam przed sobą planu na ten rok dla parków narodowych. Czy środki niewydane w 2020 r., w związku z opóźnieniami, zostały utracone?

Wiem, że problem, który dotyczy większości parków narodowych, to problem braku planów ochrony. Zdaje się, że tylko 7 czy 11 z 27 parków narodowych miało plany ochrony

w zeszłym roku, kiedy ostatnio pytałam o to zadanie. Wiem, że plany ochrony są finansowane przez NFOŚiGW. Wiem też, że jedną z przyczyn – bo dopytywałam o to w zeszłym roku – były braki w budżecie. Zatem czy te zadania zostały w jakiś sposób poprawione w tym roku? Czy kolejne plany ochrony zostały ukończone? Zwłaszcza interesuje mnie Biebrzański Park Narodowy, który wiadomo, że bardzo ucierpiał w pożarze w ubiegłym roku. On właśnie miał w przygotowaniu plan ochrony. Jak wygląda to zadanie, wobec niewykorzystanego budżetu na parki narodowe, jak i niewykorzystanego budżetu NFOŚiGW z zeszłego roku. Czy jest ryzyko, że ten budżet został utracony, czy też zostanie przeniesiony na ten rok? Jak to wygląda? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję pani poseł. Pani poseł Daria Gosek-Popiołek, potem oddam głos panu ministrowi.

Poseł Daria Gosek-Popiołek (Lewica):

Dziękuję bardzo. Mam dwa pytania. Pierwsze dotyczy działań ministerstwa i stosunku pana ministra do jednej kwestii. Otóż, w sprawozdaniu pojawia się kwestia ochrony wód i gospodarowania zasobami wodnymi. Na to są kierowane środki, według mnie, zbyt małe, ale o tym teraz nie rozmawiamy. Natomiast zastanawia mnie jedno. Z jednej strony ministerstwo podejmuje działania, wspiera jednostki, które zajmują się renaturyzacją rzek i bardziej racjonalną gospodarką wodną i gospodarką naszymi zasobami, ale z drugiej strony mamy przecież program dróg śródlądowych, który jest finansowany m.in. z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Mamy tu do czynienia z taką sytuacją, że z jednej strony mówi się o konieczności pewnych działań na rzecz ochrony zasobów wodnych, a z drugiej strony Ministerstwo Infrastruktury i pan minister Gróbarczyk właściwie działa na nasze zasoby wodne w sposób bardzo negatywny, próbując wprowadzić jakieś korelacje, że śródlądowe cieki wodne mają nas zaadaptować do zmian klimatu. To, co one zrobią, to raczej przyspieszą negatywne zmiany klimatu.

Stąd moje pytanie. Czy pan minister, jako minister klimatu i środowiska, jest w jakimkolwiek dialogu z Ministerstwem Infrastruktury i przygląda się czy też zamierza zaprotestować przeciwko planom żeglugi śródlądowej, które dla naszych zasobów wodnych, dla całego ekosystemu, dla rolnictwa, będą absolutną katastrofą? To jest pierwsze pytanie.

Pytanie drugie. Na jakim etapie jesteśmy z tworzeniem banku danych o zasobach przyrodniczych z inwentaryzacją cennych siedlisk? Pytam, bo – jak rozumiem – w przyszłym roku ten bank ma już powstać. Zatem, na jakim jest etapie realizacji? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, runda pytań za nami, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Może zacznę od kwestii dotyczącej środków niewykorzystanych w tamtym roku przez parki narodowe. Te środki nie przepadają. One pozostają na kontach parków, są do dyspozycji i tutaj nic złego się nie dzieje. Oczywiście pamiętajmy o tym, że tamten rok był szczególny ze względu na pandemię. Inaczej te koszty się kształtowały, inaczej wyglądały przychody. Musimy to mieć na uwadze. Natomiast nie ma takiej sytuacji, że te środki przepadły. One po prostu są do dyspozycji parków.

Jeśli chodzi o kwestie finansowe, jeśli chodzi o uwagi Najwyższej Izby Kontroli. Ta sprawa jest sprawą księgową, więc chciałbym, żeby ktoś z Ministerstwa Finansów czy ktoś… o, panie odpowiedzą. Niestety, tak się zdarzyło, że Ministerstwo Środowiska, które powstawało w marcu, później było likwidowane, więc była pewna zaszłość, która spowodowała, że Najwyższa Izba Kontroli miała zastrzeżenia co do prowadzenia ksiąg. Jednak nie ma tu jakiś nieprawidłowości czy kwestii utraty środków, tylko jest to kwestia księgowa, która została wytknięta, jako coś, co powinno być od początku funkcjonowania ministerstwa prowadzone, a było z pewnym opóźnieniem.

Dyrektor Departamentu Budżetu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Hanna Pawłowicz:

Hanna Pawłowicz, dyrektor Departamentu Budżetu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Szanowni państwo, jeśli chodzi o zastrzeżenie NIK to dotyczyło ono byłego Ministerstwa Środowiska. Przez początkowy okres my prowadziliśmy, na podstawie zawartego porozumienia, obsługę do końca maja, przy pomocy swoich ksiąg rachunkowych. Następnie przekazaliśmy wszystko służbom finansowym Ministerstwa Środowiska, które zobowiązane były do prowadzenia ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami i wymaganiami wynikającymi z ustawy o rachunkowości. NIK stwierdziła pewne nieprawidłowości, stąd to zastrzeżenie. My, jako Ministerstwo Klimatu, nie mieliśmy na to wpływu niestety. Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Jeśli chodzi o kwestie parków narodowych, to prosiłbym pana dyrektora Hurkałę.

Zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Przyrody w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Wojciech Hurkała:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, jeśli chodzi o plany ochrony, to mamy postęp. Jeden plan ochrony już został podpisany przez pana ministra w tym roku. Dwa kolejne zostaną przekazane do podpisu ministra w tym tygodniu i zakładamy, że dwa następne w lipcu. Natomiast, jeśli chodzi o Biebrzański Park Narodowy to jest on na etapie wykonywania takiego planu i prowadzi inwentaryzacje przyrodnicze. Przewidujemy, że projekt będzie gotowy dopiero w połowie przyszłego roku. W każdym razie plany ochrony idą do przodu i zakładamy, że do końca 2022 r. będziemy mieli praktycznie wszystkie.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Pani przewodnicząca pytała też o kwestie pozostałej działalności w dochodach Lasów Państwowych. Proszę pamiętać, że w tej pozycji mamy zawarte kwoty, które wynikają ze sprzedaży nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa. Tu nie mówimy stricte o nieruchomościach, które Lasy sprzedają – np. wynikających z art. 38, czyli samych mieszkań – bo to jest dochód samych Lasów i to jest po prostu inaczej księgowane. Tutaj to wynika z innych przepisów, które związane są z tym, że Lasy też gospodarują gruntami, które są własnością Skarbu Państwa. To jest zupełnie inna pozycja niż to, o czym pewnie pani przewodnicząca myśli…

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Nie, nie. Chodzi o dynamikę wzrostu.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Nie wiem, z czego ona wynika.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

No właśnie, stąd pytanie – z czego ona wynika? W ubiegłym roku był wzrost w stosunku do planu o 800%, w tym roku trochę mniej, ale jednak. Jakie to są nieruchomości? Jakich to dotyczy powierzchni, ilości? O takie rzeczy pytam, ponieważ jest to dosyć istotna informacja i duża rozbieżność w stosunku do planu, z roku na rok.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Z danych, których wcześniej nie znałem, a pani dyrektor ma, wynika, że w 2019 r. była w zasadzie bardzo mała realizacja. Dodam, że te nieruchomości są sprzedawane w drodze przetargu. Te nieruchomości, które są zbędne, są sprzedawane w drodze przetargu i np. w 2019 r. właściwie nie było wielkiej pozycji sprzedaży nieruchomości. Te nieruchomości zostały sprzedane w 2020 r., ale jakie to są konkretnie nieruchomości, gdzie w tej chwili nie potrafię pani przewodniczącej takiej odpowiedzi udzielić. Ale to nie jest duża skala.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Nie, w tamtym roku procentowo był wzrost o 800%, mam to zapisane. Być może operujemy innymi danymi, ale na pewno w lipcu, w związku z ustawą złożoną przez Lewicę będziemy procedować zmianę ustawy o lasach, więc pewnie wtedy będą pytania bardziej szczegółowe.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Może odpowiemy pani przewodniczącej, co składa się na tą kwotę bardziej szczegółowo na piśmie, bo w tej chwili takich informacji nie posiadam, jakie to były nieruchomości dokładnie…

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

I z czego wynika ta dynamika pozbywania się majątku.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

To jest analiza szczegółowa, ja w tej chwili tego nie mam.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Rozumiem. Jeszcze kwestia szkód wypłacanych przez RDOŚ. To również możecie nam państwo rozpisać na regiony i na gatunki. Na pewno macie takie dane.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

W departamencie mamy takie dane. W tej chwili dodatkowo – z tego tytułu, że niektóre województwa nie dokonały jeszcze podziału na obwody – zbieramy takie dane: ile szkód jest wypłacanych. To jest też istotne z tego tytułu, że gdyby sejmiki nie zrealizowały tego ustawowego obowiązku, to wówczas same będą musiały – zgodnie z ustawą – dokonywać wyceny. Dlatego chcemy te dane dokładnie poznać. Zbieramy je w tej chwili i na pewno będą dostępne.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dobrze, bardzo dziękuję. W takim razie, jeżeli byłaby zgoda Komisji, chciałabym podać…

Poseł Anna Paluch (PiS):

Ja jeszcze chciałabym zabrać głos, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Przepraszam, oczywiście. Bardzo proszę, pani poseł Anna Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, jako koreferent nie wdawałam się szczegółowo w kwestie dotyczące programów Infrastruktura i Środowisko oraz regionalnych programów operacyjnych, ale powiem szczerze, że 2–3 kwestie mnie zastanawiają. Rozumiem, że mieliśmy rok covidowy i nie wszystko dało się wykonać, ale kiedy np. sięgniemy do materiału na temat Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020, gdzie wydatkowana kwota stanowiła 68% planu po zmianach, a był to program „Ochrona bioróżnorodności rezerwatów przyrody Pomorza” i mamy listę 14 zadań i okazuje się, że a to wykonawca odstąpił, a to zostało coś wykonane, ale nieodebrane, bo zostało to wykonane niezgodnie z zapisami, nie zrealizowano działań ochrony czynnej w obszarze Natura 2000, przesunięto wykup gruntów, nie wykonano inwentaryzacji planów zadań chronionych itd., to znaczy, że na etapie przygotowania programów powinna być weryfikowana wykonalność tych programów i to, czy są właściwie przygotowane, jeżeli dostają finansowanie. Czy coś nie powinno tu być zmienione na etapie przygotowania programów? Zgoda na finansowanie pewnych rzeczy powinna być jednak poprzedzona weryfikacją, żebyśmy nie mieli sytuacji niewykorzystania środków. Nie wygląda na to, że to COVID przeszkodził w wykonaniu tych zadań i środków, bo to jest cała seria kilkunastu zadań, z których żadnego nie udało się właściwie wykonać.

Podobne kwestie dotyczą Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój, gdzie jest wykonanie 70% planu po zmianach. Czy to nie powinno nam dać do myślenia i spowodować, że będzie lepiej przeprowadzony nabór i weryfikacja, żeby potem nie mieć do czynienia z takimi kiksami. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę, panie ministrze. Tylko może dopytam po wypowiedzi pani przewodniczącej – czy mówimy o projektach, które realizują podmioty nadzorowane przez ministerstwo, czy mówimy w ogóle o środkach…

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

…o wydatkach, które realizowane są przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska, o które pani przewodnicząca pytała.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Jasne.

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Oczywiście jest to również kwestia dyscyplinowania naszych służb. Podzielam pogląd pani przewodniczącej, że w wielu obszarach mogłoby to wyglądać lepiej, ale jak widać często mówi się o tym, że brakuje środków czy że jesteśmy niedofinansowani, a z drugiej strony, jak są te środki to nie potrafimy ich do końca wykorzystać. To jest kwestia operatywności służb, żeby te wydatki były w pełni realizowane.

Być może na to miało też wpływ, że w zeszłym roku niestety mieliśmy zamieszanie czy zawirowania związane z organizacją wewnątrz Ministerstwa Klimatu i Ministerstwa Środowiska, bo ta podległość w realizacji niektórych zadań nie służyła – trzeba to wprost powiedzieć. Oczywiście kwestie covidowe też są istotne.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Ja jednak będę broniła beneficjentów. Miałam przyjemność zarządzać funduszami europejskimi…

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

To nie są duże pieniądze, ale procentowo tak to wygląda.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

…i nie przypominam sobie projektów, które nie miałyby wydłużanych harmonogramów, zmienianych harmonogramów rzeczowo-finansowych, w związku z tym…

Sekretarz stanu w MKiŚ Edward Siarka:

Ale to też tak wygląda, że przedłuża się ten harmonogram, a później realizacja w ciągu roku wygląda tak, jak pani przewodnicząca powiedziała, czyli na poziomie 70 czy 80% zamiast 100%. I trzeba przyznać, że to stąd wynika.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dobrze. Bardzo dziękuję za pytania, za wystąpienia. Jeżeli byłaby zgoda Komisji, to chciałam przegłosować łącznie pozytywną lub negatywną rekomendację wszystkich omawianych części budżetowych. Czy jest sprzeciw? Jeżeli nie ma, to poddam pod głosowanie opinię Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. w części budżetowej: 41, 83 – Rezerwy celowe, 85 – Budżety wojewodów oraz zadań z realizacji administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego w części 85.

Kto jest za pozytywną opinią? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Bardzo dziękuję. Proszę o wyniki.

Głosowało 21 posłów. Za – 14, przeciw – 2, wstrzymało się od głosu – 5 posłów. Komisja zaopiniowała pozytywnie wykonanie budżetu w 2020 r. w zakresie omawianych części.

Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Proszę bardzo, pani poseł Anna Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Zgłaszam pana posła Grzegorza Gażę, który jest też członkiem Komisji Finansów Publicznych i na pewno kompetentnie przedstawi naszą opinię na posiedzeniu tejże Komisji.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czy pan poseł wyraża zgodę?

Poseł Grzegorz Gaża (PiS):

Tak, wyrażam zgodę.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Czy jest sprzeciw? Nie ma. W związku z tym informuję, że wybraliśmy pana posła Grzegorza Gażę na sprawozdawcę. Na tym zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.